

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fiskeridirektoratet

Den 31. marts 2006

J.nr.: 2006-00262 LSM

referat af

Udvalget for Muslingeproduktions møde den 27. februar 2006

Deltagere:

Birgit Bolgann, formand, Fiskeridirektoratet

Mogens Schou, departementet

Jan Hansen, Danmarks Fiskeriforening

Peter Henriksen, Foreningen Dansk Skaldyropdræt

Arne Bækgaard, Foreningen Dansk Skaldyropdræt

Poul Laursen, Konsumindustriens Arbejdsgiverforening

Peter Willadsen, Danmarks Fiskeriindustri og Eksportforening

Thyra Bjergskov, Fødevarestyrelsen

Jens Møller, Dansk Fisk

Jens Kjerulf Petersen, Danmarks Miljøundersøgelser

Anne Grethe Ragborg, Skov- og Naturstyrelsen

Knud Larsen, departementet

Per Dolmer, Danmarks Fiskeriundersøgelser

Lars Erik Holtegaard, Dansk Skaldyrcenter

Stig Prüssing, Fiskeridirektoratet

Lotte Søndergaard Møller, Fiskeridirektoratet

BBO bød velkommen og gennemgik dagsordenen.

1) "Siden sidst" – orientering fra Fiskeridirektoratet om særlige områder eller sager, herunder:

I forhold til status på opdræt oplyste Birgit Bolgann, at Fiskeridirektoratet pr. den 2. januar 2006 har givet tilsagn til 19 ansøgninger om opdræt i vandsøjlen i hele landet (de 17 er fra Limfjorden, 1 fra Isefjorden og 1 ved Sjællands Odde) ud af 46 ansøgnin-

ger, som oprindeligt var modtaget. 6 ansøgninger var trukket tilbage, da ansøgere havde fået tilsagn om deres 1. prioritet.

De resterende ansøgninger er Fiskeridirektoratet i tæt dialog med ansøgere om, idet der er tale om ansøgninger, hvor anlæggene er i konflikt med andre anlæg, ligger for tæt eller i sejlrender/sejlruter eller er for tæt på rekreative områder. Det forventes, at der snarest vil kunne blive givet tilsagn til de resterende.

[Efter mødet er status den 22. marts 2006 på de resterende 21 ansøgninger: Der er givet 3 tilsagn; 6 afventer accept fra ansøger om en korrigeret placering. 5 skal i fornyet høring, da den korrigerede placering afviger væsentligt fra den oprindeligt ansøgte, og 7 ansøgninger er annulleret eller opgivet af ansøgere.]

Hun orienterede derudover kort om baggrunden for de 10 afslag, som nu var sendt til de ansøgninger om anvendelse af kulturbanker, som Fiskeridirektoratet havde modtaget. Afslagene er begrundet med, at der pt. ikke er det nødvendige grundlag for at give tilladelserne, men at der er iværksat et arbejde – jævnfør næste punkt på dagsordenen om status på den fremtidige forvaltningsplan.

Birgit Bolgann forklarede kort den 'historiske baggrund' for den fremtidige forvaltningsplan, som var ledt op til den indstilling, som Udvalget havde fremsat. Efterfølgende har såvel Fødevarerministeren, Miljøministeren og Amtsrådsforeningen tilsluttet sig, og arbejdet er nu sat i gang og forventes afsluttet i 1. januar 2007. Fiskeridirektoratet har forhåbninger om, at man med arbejdet kan komme videre med forvaltningsplanen, så erhvervsområderne kan udpeges.

Jens Møller spurgte, om der var mulighed for at fremskynde processen?

Birgit Bolgann bemærkede hertil, at forventningen om gennemførelse i 2007 allerede byggede på en stram tidsplan – og det er urealistisk at forestille sig, at vi vil kunne nå det før. Hun tilføjede, at tidsrammen er i øvrigt også præsenteret for Miljøministeren.

Thyra Bjergskov tilkendegav, at der var meget kort tid, og hun gjorde opmærksom på, at man i arbejdet med udpegning af områder også skal huske den fødevarerstatus, så der ikke udpeges erhvervsområder, hvor der af fødevarerikkerhedsmæssige grunde ikke kan produceres.

Birgit Bolgann orienterede kort om status for Gigas. Fiskeridirektoratet havde, som lovet ved sidste møde, anmodet om DFU's vurdering, som DFU efterfølgende havde fremsendt. Gigas er særligt udbredt i Vadehavet og omkring Nykøbing Mors på lavt vand. Det bemærkes, at DFU ikke ved det årlige forsøgsfiskeri i Limfjorden havde fundet Gigas. Hvis man vil af med Gigas er fiskeri en mulighed – og isvinter vil muligvis også kunne sætte den tilbage. I Vadehavet har Fiskeridirektoratet modtaget to ansøgninger om tilladelse om fiskeri efter Gigas, og med henvisning til DFU's notat,

vil Fiskeridirektoratet nu rette henvendelse til Skov- og Naturstyrelsen og Vadehavsamterne.

Per Dolmer bemærkede, at DFU havde indgivet en ansøgning til DFFE omkring Gigas, hvor DFU vil undersøge Gigas-forekomsterne yderligere.

Birgit Bolgann nævnte diskussionen fra sidste møde om evalueringen af undersænkning af anlæggene. Skaldyrcenteret havde oplyste sidste gang, at det kun var en kort periode, at anlæggene ikke var undersænked. Fiskeridirektoratet vil på den baggrund foretage en rundspørge om evaluering af behovet.

Anne-Grethe Ragborg spurgte til om muligheden om en tilbagemelding, der viste det visuelle indtryk (f.eks. ved hjælp af video e.l.).

Arne Bækgaard anførte, at der skal tages hensyn til, hvordan erhvervet kan drives rent praktisk. Før yngel skal indsamles, vil bøjerne ligge højere i vandsøjlen. Når ynglen sætter sig, trækkes bøjerne automatisk ned.

Birgit Bolgann oplyste kort om fiskeriet: blåmuslingefiskeriet har det ikke så godt som førhen, idet der er landet 45.000 tons i 2005. Østersbestanden har det godt. Der er konstateret, at der findes meget store østers (over 100 g), som der nu – afhængigt af erhvervsfiskeriudvalgets rådgivning – vil givet tilladelse til at blive opfisket.

Jan Hansen bemærkede til blåmuslingefiskeriet, at fiskerne løbende selv havde valgt at nedsætte deres ugekvoter.

2) Beretning fra erhvervene.

Arne Bækgaard nævnte, at en løsning i forhold til begroningsproblemet var at høste muslingerne, inden der kommer begroning. Der er ansøgt et projekt om problemet hos DFFE.

Peter Henriksen orienterede fra PO'en. Det største problem er at fastholde interessen hos aftagere. Der er dialog med de svenske og norske (Skagerrak -projekt) opdrættere med henblik på at få afklaret, om de kan optages i den danske PO. Han bemærkede desuden, at der pt. er ca. 10-12 producerende opdrættere i Limfjorden. Indtil videre har 2 opdrættere opgivet.

Arne Bækgaard oplyste, at PO'en i store træk er på plads, dog er der et problem med administrationsbidraget, som ikke er godkendt. EU giver støtte til administrationsbidrag.

Peter Henriksen bemærkede hertil, at administrationsbidraget nu er genansøgt hos Fiskeridirektoratet.

Jens Møller spurgte, om opdrætterne afsætter til PO'en? Opereres der med en mindstepris?

Arne Bækgaard svarede, at ideen med PO'en er, at det er bedre at afsætte samlet fra PO'en, frem for hver opdrætter selv skal afsætte. Og PO'en opkøber ikke til mindstepris.

Herefter gennemgik Arne Bækgaard et opdræts-oplæg, som skulle lede over til dagsordenens næste punkt om udkast til den fremtidige handlingsplan. Hans oplæg tog udgangspunkt i primærproducenternes forhold. Han konstaterede bl.a., at antallet af forskningsinstitutter, der ønsker at forske i området, er stigende. Der er pt. 18 anlæg i Limfjorden, som udgår ca. 350 ha i fjorden, derudover er der 2 anlæg ved Svendborg og 1 i Isefjorden.

Han opridsede følgende perspektiver: ved 20 anlæg i fjorden, som producerede det forventede, ville medfører 5.000 tons opdrættede muslinger. Prisen er nu 7 kr. pr kilo, hvilket umiddelbart forventes at ville kunne indbringe 35 mio. kr. ved første gang omsætning. Med de nuværende tilladelser var den potentielle omsætning på 200 mio. kr. Produktion i 2005 var 300 tons, mens den forventede produktion i 2006: 1.000 og 2007: 1000 plus?

Herefter opridsede Arne Bækgaard forskellige årsager til langsom etablering, og gennemgik kort forskellige projekter, som opdrætterne er involveret i. Orienterede om erhvervets ønsker og håb til fremtiden, herunder at de irske opdrættere havde lagt sag an mod den irske stat i forhold til udtagningen af fødevarer sikkerhedsprøver.

Arne Bækgaard konkluderede, at langt hovedparten af midlerne går til 'serviceinstitutionerne', og det fokus skal ændres, så midlerne i højere grad går direkte til opdrætterne. Erhvervet skal understøttes både finansielt og administrationsmæssigt.

Per Dolmer bemærkede, at beskrivelsen af erhvervet er næsten en naturlov. Historien ses fra alle andre lande – folk undervurderer, hvor meget tid, arbejde og investeringer opdræt tager, og han ville gerne vide, hvordan vil opdrætterforeningen ændre strategi?

Arne Bækgaard medgav, at der altid vil være nogen, som falder fra – men der er forhåbentlig en 'hård kerne' tilbage, som vil kunne tiltrække den nødvendige kapital.

Birgit Bolgann mente, at oplægget naturligt fører over i dagsordenens næste punkt, idet Arne Bækgaards oplæg opridser, hvilke problemer der er for den enkelte opdrætter lige nu. Hun ville desuden gerne vide, om alle de anlæg, som var i gang leverede lige meget på nuværende tidspunkt?

Arne Bækgaard oplyste, at der var én, som havde leveret hovedparten af de høstede muslinger, idet mange også havde andre opgaver eller arbejdet, og derved ikke havde kunnet givet den nødvendige tid.

Jens Møller ønskede at vide, hvad er det største problem for opdrætterne?

Arne Bækgaard svarede, at det var mangel på kapital – og så skal opdrætterne lære at producere muslinger rent praktisk.

Jan Hansen ville vide, hvad situationen er, hvis man opgiver et anlæg? Kan man så omsætte anlæggene? Og er der ændret for så vidt angår prøveudtagning?

Birgit Bolgann oplyste, at hvis en opdrætter udtræder af erhvervet, kan anlægget efter ansøgning til Fiskeridirektoratet overdrages. Mht. Skaldyrsdirektivet har Forbrugerministeriet svaret, at der er egenkontrol på området.

Arne Bækgaard vil fremsende sagsfremstillingen, som opdrætterforenings advokat ser sagen i forbindelse med prøveudtagning til udvalget.

3) Tema: Den fremtidige handlingsplan for dansk fiskeri.

Mogens Schou skitserede baggrunden for handlingsplanen, herunder præsentation af idekataloget.

Idekataloget bliver snarest lagt ud på nettet: www.fiskeriudvikling.dk. Bidrag kan gives indtil den 15. april – hvorefter Fødevarerministeriet skriver kataloget færdigt. Kataloget vil blive drøftet på en konference i Industriens hus den 18.maj.

Da der er tale om et idekatalog, er der ”højt til loftet”. Dog vil EU-regler og lignende ikke kunne forventes ændret, men forskellige nationale rammebetingelser vil kunne ændres, hvis veldokumenterede forslag og ideer foreslås.

Mogens Schou forklarede, at Fiskerifonden skal genforhandles i EU-regi. Midlerne kan anvendes til projekter, analyser og direkte støtte. Projekterne skal understøtte erhvervets udvikling Han understregede, at der var forbehold, men han havde en forventning om, at fra 2007 og 7 år frem kunne der opnås i størrelsesorden 120 mio. euro for hele perioden fra EU. For at hjemtage midlerne skal den danske stat kunne modsvarer med samme beløb. Afsætning i finansloven af de fornødne midler forudsætter velbegrundede behov og politisk velvilje, hvorfor erhvervets ”modspil” er vigtig.

Selve handlingsplanen vil blive forhandlet henover sommeren, og forhåbentlig være klar i september.

Herefter præsenterede Mogens Schou hovedområderne for den fremtidige muslinge- og østersproduktion:

1. Perspektiverne: hvad kan der produceres, hvad kan det indbringe, hvad vil det koste, hvilke vilkår skal sættes i tilladelser, prøveudtagning, hvordan får man tilladelser
2. F&U – brugerorienterede projekter.
3. Kapitaltilførsel: fiskerifonden og venture-kapital

Han anmodede om, at udvalgets deltagere beskriver forslag til initiativer i forhold til hovedområderne. Og han bemærkede i den forbindelse, at han gerne ville have nogenlunde præcise mål – med tons, mængder og omkostninger o.l., så investeringsbehovet belyses.

Poul Laursen anførte, at målet var igen at nå op på 100.000 tons blåmuslinger årligt. Han kunne pege på nogle områder: udlægning af skaller og sten., mere fleksibilitet med åbning af områder, mere fleksibilitet med hensyn til udnyttelsen af små østers, mulighed for videre vækst i strømper.

Birgit Bolgann gjorde opmærksom på, at der er fokus på genudlægning af skaller.

Per Dolmer oplyste, at DFU har gang i en ansøgning om undersøgelse af genudlægning af skaller.

Poul Laursen spurgte, hvorfor yngel ikke sætter sig på bunden, men sætter sig fint på opdrætsanlæggene.

Per Dolmer svarede, at det kan være ændringer i temperaturer og næringsforhold.

Anne Grethe Ragborg fandt, at der skal tages hensyn til vandramme- og habitatdirektivet – og de direktiver rangerer over privat økonomiske hensyn. Hun støttede planen om udpegning af erhvervsområder, hvorved man bedre kan lave reel fremme af erhvervet.

Per Dolmer forklarede, at der skal kortlægges, hvor der tidligere har været en stor bestand af muslinger, da dette er grundlaget for, om der kan laves en egentlig bestandspleje på netop det område.

Jens Kjerulf Petersen vendte tilbage til, hvordan kan man se muslingeproduktionens fremtid under ét – fiskeri og opdræt. Et vigtigt perspektiv i den sammenhæng er bl.a. udpegning af erhvervsområder og bestandspleje. Han konstaterede, at der er et problem eller en udfordring med vigende bestande. Han gjorde ligeledes gældende, at viden kan ikke kun opnås ved at give penge direkte til den enkelte opdrætter – der skal videnbaseret forskning til. Og han understregede, at siden det første muslingeudvalg er der taget nogle meget imponerende skridt – og iværksat en helt unik udvikling.

Arne Bækgaard bemærkede hertil, at anvendt forskning og opdræt skal gå hånd i hånd, og han glædede sig over, at der er kommet dialog med fiskerne og myndighederne.

Thyra Bjergskov spurgte til udpegning af erhvervsområder.

Birgit Bolgann svarede kort – det er selvfølgelig sådan, at erhvervsområder og FVST's produktionsområder skal samstemmes.

Mogens Schou afrundede med, at han gerne i god tid inden den 15. april ville modtage bidrag og input ud fra en cost-benefit vinkel. Fødevareministeriet vil også af egen drift kontakte nogen af medlemmerne.

M.h.p. den politiske vurdering af erhvervsmulighederne bad han også opdrætserhvervet om 1. september at give en realistisk og aktuel vurdering af, hvor mange tons man forventer opdrættet i 2006 og 2007. Mogens Schou bad endvidere DFFE om inden 1. september at lave en vurdering af, hvorvidt de igangsatte projekter dækkede og/eller støtte udviklingen.

4) Eventuelt.

Der var intet til eventuelt.